

AKTY PRAWNE
DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA
PLACÓWEK WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO

USTAWA
z dnia 14 grudnia 2016 r.
Prawo oświatowe

(Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, 1078, 1287, 1680 i 1681)

Art. 44. 1. Szkoły i placówki podejmują niezbędne działania w celu tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej, zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, podnoszenia jakości pracy szkoły lub placówki i jej rozwoju organizacyjnego.

2. Działania, o których mowa w ust. 1, dotyczą:

- 1) efektów w zakresie kształcenia, wychowania i opieki oraz realizacji celów i zadań statutowych;
- 2) organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki;
- 3) tworzenia warunków do rozwoju i aktywności, w tym kreatywności, uczniów;
- 4) współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- 5) zarządzania szkołą lub placówką.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, w odniesieniu do różnych typów szkół i rodzajów placówek, wymagania wobec szkół i placówek, dotyczące prawidłowości i skuteczności działań, o których mowa w ust. 1, w zakresie:

- 1) przebiegu procesów kształcenia, wychowania i opieki;
- 2) umożliwienia każdemu uczniowi rozwoju na miarę jego indywidualnych możliwości;
- 3) podejmowania przez szkołę lub placówkę działań podnoszących jakość jej pracy;
- 4) angażowania uczniów, rodziców i nauczycieli w działania szkoły lub placówki;
- 5) współpracy ze środowiskiem lokalnym;
- 6) uzyskiwanych efektów kształcenia i wychowania;
- 7) aktywności uczniów i ich rozwoju osiąganego adekwatnie do potrzeb i możliwości;
- 8) doskonalenia pracy szkoły lub placówki przy zaangażowaniu społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.

Art. 123. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje i szczegółowe zasady działania placówek publicznych, o których mowa w art. 2 pkt 3, 7 i 8, warunki pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz może określić wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach;
- 2) szczegółowe zasady działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym poradni specjalistycznych;
- 3) szczegółowe zasady działania publicznych bibliotek pedagogicznych.

2. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powinno uwzględniać realizację przez placówki zadań i celów edukacyjnych, wychowawczych, rekreacyjnych oraz opiekuńczych i zapewnienie warunków bezpieczeństwa wychowanków, a także określi warunki i zasady działania wolontariuszy.

3. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinno uwzględniać warunki zaspokajania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dzieci i młodzieży, pomoc dzieciom i młodzieży w wyborze kierunku dalszego kształcenia i zawodu, realizację zadań profilaktycznych i wspierających rolę wychowawczą i edukacyjną szkoły i rodziny oraz udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży przez wolontariuszy.

4. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, powinno uwzględniać realizację przez biblioteki pedagogiczne zadań w zakresie wspierania procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz pomocy bibliotekom szkolnym.

Art. 144. 1. Na zajęcia rozwijające zainteresowania lub rozwijające uzdolnienia organizowane w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej przyjmuje się kandydatów zamieszkałych na obszarze danego powiatu.

2. Dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na zajęcia rozwijające uzdolnienia dyrektor placówki, o której mowa w ust. 1, może zorganizować przeprowadzenie badania uzdolnień kierunkowych na warunkach ustalonych przez radę pedagogiczną. W takim przypadku na zajęcia przyjmuje się kandydatów, którzy uzyskali pozytywny wynik badania uzdolnień kierunkowych.

3. W przypadku większej liczby kandydatów spełniających warunki, o których mowa w ust. 1 lub 2, niż liczba wolnych miejsc na zajęcia, o których mowa w ust. 1, organizowane w placówce, o której mowa w ust. 1, na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę łącznie kryteria, o których mowa w art. 131 ust. 2. Przepis art. 131 ust. 3 stosuje się.

4. W przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący, z uwzględnieniem zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny oraz lokalnych potrzeb społecznych, oraz może być brane pod uwagę kryterium dochodu na osobę w rodzinie kandydata, o którym mowa w art. 131 ust. 5. Organ prowadzący określa dokumenty niezbędne do potwierdzenia tych kryteriów, z tym że spełnienie kryterium dochodu na osobę w rodzinie kandydata potwierdza się oświadczeniem. Przepisy art. 131 ust. 6, 9 i 10 stosuje się.

5. Kandydaci zamieszkali poza obszarem danego powiatu mogą być przyjęci na zajęcia, o których mowa w ust. 1, organizowane w placówce, o której mowa w ust. 1, na terenie tego powiatu, jeżeli po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego zgodnie z ust. 1-4 dany powiat nadal dysponuje wolnymi miejscami na te zajęcia organizowane w tej placówce. Przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 2 listopada 2015 r.

w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach

(Dz. U. poz. 1872 oraz z 2017 r. poz. 1628)

obowiązuje od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU**

z dnia 7 marca 2005 r.

w sprawie ramowych statutów placówek publicznych

(Dz. U. Nr 52, poz. 466)

Załącznik nr 1 - RAMOWY STATUT PUBLICZNEJ PLACÓWKI WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 11 sierpnia 2017 r.

w sprawie publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania

(Dz. U. poz. 1606)

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje i szczegółowe zasady działania publicznych:
 - a) placówek oświatowo-wychowawczych,
 - b) młodzieżowych ośrodków wychowawczych,
 - c) młodzieżowych ośrodków socjoterapii,
 - d) specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych,
 - e) specjalnych ośrodków wychowawczych,
 - f) ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,

- g) placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania
- zwanych dalej „placówkami”;
- 2) warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach;
 - 3) wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w placówkach;
 - 4) warunki i zasady działania wolontariuszy.

§ 2. Placówki w działaniach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych respektują prawa wychowanków oraz kierują się zasadami:

- 1) poszanowania godności wychowanka;
- 2) poszanowania prywatności wychowanka;
- 3) przyjaznej komunikacji z wychowankiem;
- 4) wspierania kreatywnej aktywności wychowanka;
- 5) odpowiedzialności wychowanka za swoje postępowanie;
- 6) współodpowiedzialności nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w placówce za rozwijanie możliwości psychofizycznych wychowanka;
- 7) kreatywności podejmowanych działań;
- 8) otwartości na środowisko lokalne.

§ 3. W realizacji zadań placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym oraz, w zależności od potrzeb, z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

§ 4. Placówkami oświatowo-wychowawczymi są:

- 1) **placówki wychowania pozaszkolnego**: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie i pozaszkolne placówki specjalistyczne;
- 2) szkolne schroniska młodzieżowe - całoroczne i sezonowe.

§ 5. 1. Placówka wychowania pozaszkolnego realizuje zadania edukacyjne, wychowawcze, opiekuńcze, profilaktyczne, prozdrowotne, kulturalne, sportowe i rekreacyjne.

2. Placówka wychowania pozaszkolnego realizuje zadania przez:

- 1) prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, mających na celu:
 - a) rozwijanie zainteresowań, szczególnych uzdolnień, doskonalenie umiejętności oraz pogłębianie wiedzy,
 - b) kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego,
 - c) kształtowanie poszanowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur oraz poczucia własnej tożsamości, w szczególności narodowej, etnicznej i językowej,
 - d) przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym;
- 2) organizowanie:
 - a) imprez kulturalnych, w szczególności przeglądów, wystaw i festiwali,
 - b) wypoczynku, sportu i rekreacji dla dzieci i młodzieży,
 - c) działań alternatywnych wśród dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

3. Placówka wychowania pozaszkolnego może realizować zadania również poza swoją siedzibą.

§ 6. 1. W placówce wychowania pozaszkolnego są organizowane zajęcia stałe, okresowe lub okazjonalne, wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, mogą być organizowane w grupach. Organizację zajęć oraz liczbę wychowanków w grupie określa dyrektor placówki wychowania pozaszkolnego w uzgodnieniu z organem prowadzącym.

3. Organizację zajęć stałych określa się w tygodniowym rozkładzie zajęć placówki wychowania pozaszkolnego.

§ 7. Do zadań **szkolnego schroniska młodzieżowego** należy:

- 1) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży krajoznawstwa i różnych form turystyki jako aktywnych form wypoczynku;
- 2) prowadzenie poradnictwa i informacji krajoznawczo-turystycznej;
- 3) zapewnienie dzieciom i młodzieży oraz ich opiekunom tanich miejsc noclegowych;
- 4) zapewnienie opieki i wychowania dzieciom i młodzieży przebywającym w schronisku.

§ 8. Szkolne schronisko młodzieżowe posiada:

- 1) powierzchnię mieszkalną nie mniejszą niż 2,5 m² na osobę przy wyposażeniu w łóżka jednopoziomowe lub tapczany lub nie mniejszą niż 1,5 m² na osobę przy wyposażeniu w łóżka piętrowe;
- 2) pomieszczenia mieszkalne wyposażone w łóżka lub tapczany, kołdry lub koce, bieliznę pościelową, szafy ubraniowe lub wieszaki, stół, krzesła lub taborety, lustro i kosz na śmieci;
- 3) pomieszczenie do przechowywania bagażu i sprzętu turystycznego;
- 4) pomieszczenie do suszenia odzieży;
- 5) ogrzewanie zapewniające utrzymanie w pomieszczeniach temperatury co najmniej 18°C.

§ 9. 1. Szkolne schronisko młodzieżowe całoroczne jest zlokalizowane w samodzielnym budynku lub wydzielonej części budynku.

2. Szkolne schronisko młodzieżowe sezonowe jest organizowane w pomieszczeniach szkoły lub bursy.

§ 10. Pora nocna w szkolnym schronisku młodzieżowym trwa od godziny 22⁰⁰ do godziny 6⁰⁰.

§ 11. 1. Placówki oświatowo-wychowawcze mogą posiadać filie.

2. Filię tworzy, przekształca i likwiduje organ prowadzący placówkę oświatowo-wychowawczą.

§ 12. 1. Placówki oświatowo-wychowawcze prowadzą działalność w ciągu całego roku kalendarzowego jako placówki, w których nie są przewidziane ferie szkolne.

2. Szkolne schroniska młodzieżowe sezonowe prowadzą działalność w niektórych okresach roku kalendarzowego, w tym w okresie ferii szkolnych oraz w dniach wolnych od zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

§ 75. 1. Szczegółową organizację zajęć w danym roku szkolnym określa arkusz organizacji placówki opracowany przez dyrektora placówki w terminie do dnia 30 kwietnia danego roku.

Arkusze organizacji placówki, po zaopiniowaniu przez kuratora oświaty zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 12 ustawy, zatwierdza organ prowadzący w terminie do dnia 31 maja danego roku.

2. W arkuszu organizacji placówki określa się w szczególności: liczbę pracowników placówki, w tym pracowników zajmujących stanowiska kierownicze, liczbę godzin zajęć edukacyjnych finansowanych ze środków przydzielonych przez organ prowadzący oraz liczbę godzin zajęć prowadzonych przez poszczególnych nauczycieli i wychowawców.

3. W arkuszu organizacji szkolnego schroniska młodzieżowego określa się w szczególności:

- 1) okres działalności schroniska;
- 2) liczbę pracowników schroniska;
- 3) liczbę miejsc noclegowych w schronisku;
- 4) liczbę wykorzystanych miejsc noclegowych w poprzednim roku szkolnym;
- 5) planowaną liczbę miejsc noclegowych dla dzieci i młodzieży w danym roku szkolnym.

§ 76. 1. Zadania placówki realizują odpowiednio nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju prowadzonych zajęć oraz inni pracownicy.

2. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych, psycholodzy, pedagodzy i inni specjaliści, prowadzący zajęcia z wychowankiem w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym i ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, realizują z wychowankiem tego ośrodka indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 127 ust. 3 ustawy oraz przepisach wydanych na podstawie art. 127 ust. 19 pkt 2 ustawy.

§ 77. 1. Placówki mogą współpracować z wolontariuszami.

2. Dyrektor placówki informuje wolontariusza o specyfice działalności placówki i konieczności zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących wychowanków placówki.

3. Dyrektor placówki zawiera z wolontariuszem porozumienie zawierające:

- 1) imię (imiona) i nazwisko wolontariusza;
- 2) datę i miejsce urodzenia wolontariusza;
- 3) numer PESEL wolontariusza, a w przypadku braku numeru PESEL - serię i numer dokumentu potwierdzającego jego tożsamość;
- 4) adres zamieszkania wolontariusza;
- 5) zakres, sposób i czas wykonywania przez wolontariusza zadań;
- 6) czas trwania porozumienia;
- 7) zobowiązanie wolontariusza do wykonywania zadań we współpracy z osobami, o których mowa w § 76 ust. 1;
- 8) zobowiązanie wolontariusza do nieujawniania informacji dotyczących wychowanków placówki;
- 9) postanowienie o możliwości rozwiązania porozumienia.

4. Wolontariusz wykonuje zadania określone w porozumieniu we współpracy z osobami, o których mowa w § 76 ust. 1, oraz pod nadzorem dyrektora placówki lub wyznaczonej przez niego osoby.

§ 79. 1. Wysokość opłat za korzystanie z miejsc noclegowych w szkolnym schronisku młodzieżowym przez dzieci, młodzież i ich opiekunów ustala w wymiarze od osoby za dobę organ prowadzący szkolne schronisko młodzieżowe, na wniosek dyrektora szkolnego schroniska młodzieżowego, uwzględniając warunki, jakimi dysponuje dane schronisko.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, nie mogą przekraczać 3% wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w § 78 ust. 6.

§ 83. Arkusze organizacji publicznych placówek oświatowo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, zatwierdzone przez organ prowadzący przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, pozostają w mocy.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ**

z dnia 11 sierpnia 2017 r.

w sprawie wymagań wobec szkół i placówek

(Dz. U. poz. 1611 oraz z 2019 r. poz. 1575)

**III. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH
I PLACÓWEK ARTYSTYCZNYCH**

Wymaganie	Charakterystyka wymagania
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Planowanie i organizacja pracy placówki uwzględnia potrzeby rozwojowe wychowanków. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. W placówce monitoruje się osiągnięcia wychowanków. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki uwzględniają opinie wychowanków w celu doskonalenia podejmowanych działań.
2. Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków w celu podejmowania skutecznych działań wspierających ich rozwój. Oferta placówki pozwala na realizację jej zadań, odpowiada

uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego

potrzebom wychowanków i daje im możliwość wyboru różnorodnych aktywności.
Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą.
Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki.

3. Kształtowane są postawy i respektowane normy społeczne

W placówce kształtuje się umiejętność spędzania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień.

Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady zachowania i wzajemnych relacji w placówce są ustalone i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców.

4. Placówka współpracuje ze środowiskiem lokalnym na rzecz wzajemnego rozwoju

Placówka w sposób celowy, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój oraz na rozwój wychowanków.

5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi oraz promowaniu wartości edukacji

Zarządzanie placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków do realizacji jej zadań.
W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi placówki.
Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym. W placówce są ustalane i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.